

de Compaan

Jaarverslag 2002

Onze missie

Mensen met een verstandelijke handicap willen de regie voeren over hun eigen leven. Ze willen zelf beslissen hoe ze wonen, wat

voor werk ze doen en hoe ze hun vrije tijd doorbrengen. De Compaan wil mensen met een verstandelijke handicap onder-

steunen bij het leiden van hun eigen leven. Dat is de missie en de essentie van ons werk.

Wat vindt de cliënt belangrijk in zijn of haar leven? Daar gaat het om en niet om onze kennis, onze ervaring en ons kunnen. Het gaat niet om wat

wij als professionals belangrijk vinden. De wensen en behoeften van mensen met een verstandelijke handicap vormen voor ons de leidraad in het dagelijkse denken en doen. Dat geldt niet alleen voor de verbintenis die wij aangaan met cliënten en hun familie, maar ook voor de manier

waarop wij zelf samenwerken. Als medewerkers met elkaar en met andere organisaties die invloed hebben op het leven van mensen met een verstandelijke handicap.

► Waar staat de Compaan voor?

► Wat gebeurde er bij de Compaan in 2002?

Inhoud Jaarverslag 2002

Onze missie	2
Voorwoord	3
Onze visie op ondersteuning	4
De Poort, duidelijk en effectief	5
Jeugd Gewoon waar het kan, bijzonder waar het moet	6
◦ Leesplezier in groep 4	7
◦ Puberen bij de Compaan	9
◦ Jeugd & Samenwerking	10
◦ Het Rugzakje	11
Wonen Individueel met zorg op maat	12
◦ Even een videotje halen	13
◦ Binnenklingen: van zwart schaap naar zorg op maat	14
◦ Tevreden cliënten?	15
◦ Voor het eerst verhuisd	16
◦ Individueel wonen: hoe is dat nou?	17
Dagbesteding Vraaggericht aan de slag	18
◦ Werken met plezier	19
◦ Een voetenbadje en slagroom	20
Agogisch Medische Dienst Specialistisch gezondheidscentrum	22
Commissie Ethiek	23
PO & O Mensen: het kapitaal van de organisatie	24
Stichting Vrienden van de Compaan	27
Centrale Cliëntenraad, Ondernemingsraad, Raad van Toezicht	28
Financiën	29

Kijk op www.decompaan.nl voor de jaarverslagen van de Centrale Cliëntenraad, Ondernemingsraad, Kwaliteit en Stichting Vrienden van de Compaan..

Voorwoord

Geachte lezer,

Tevredenheid telt!

In dit jaarverslag 2002 van de Compaan kunt u lezen hoe cliënten onze ondersteuning ervaren. Over het algemeen zijn zij goed tevreden. Dit blijkt ook uit een onderzoek onder cliënten die ondersteuning krijgen bij het zoveel mogelijk zelfstandig wonen en leven. Daar zijn wij blij mee en tegelijk realiseren we ons dat het altijd beter kan. Als u de verhalen van de cliënten leest zult u begrijpen waardoor medewerkers van de Compaan gestimuleerd worden. Toen ik in september 2002 startte als bestuurder van de Compaan werd ik getroffen door de positieve sfeer en de enorme betrokkenheid. Omdat de effecten van ons werk vaak met ontwikkeling te maken hebben, is voortdurend de uitdaging aanwezig om steeds weer een stapje verder te komen. De uitdaging om iets te leren, om zelf keuzes te maken, om te leven met anderen in de omgeving. Die uitdagingen gaan wij aan met grote inzet van al onze medewerkers.

Betekent dit dat er niets fout gaat? Johan Cruyff zei eens dat je niet kunt winnen zonder te verliezen. Met onze visie en manier van werken begeven wij ons op nieuwe paden. Het recept voor persoonlijke ondersteuning voor elk individu staat niet zwart op wit. Wij zoeken naar oplossingen die passen binnen onze visie. We kiezen een aanpak en houden zelf de vinger aan de pols. En we vragen en luisteren naar kritische reacties van cliënten, ouders en verwanten en anderen met wie wij te maken hebben bij ons werk. Met deze belangrijke informatie leren we dat we soms een andere weg moeten kiezen of dat de we dingen moeten verbeteren.

Dit leerproces zal de komende jaren nog veel van onze aandacht vragen. Investeren in medewerkers is dan ook een belangrijke voorwaarde voor de Compaan als succesvolle lerende organisatie. In het jaar 2002 zijn vele zaken voor de medewerkers op de rails gezet. Er is hard gewerkt aan de faciliteiten die onze medewerkers nodig hebben om hun werk goed te doen. Medewerkers met het juiste gereedschap vormen immers de belangrijkste voorwaarde voor tevreden cliënten! Afgelopen jaar werd het gaandeweg duidelijk dat de Compaan nog de nodige opgaven heeft om de organisatie financieel op orde te krijgen. Zowel het beheer als de sturing op de beschikbaar gestelde budgetten vereisen de komende jaren onze uiterste aandacht.

In dit verslag over 2002 krijgt u een "kijkje in de keuken" van de dagelijkse praktijk van de Compaan. De persoonlijke verhalen van cliënten laten zien wat onze visie en ons werk bijdragen aan het leiden van hun eigen leven. Wij zijn trots dat wij vele verschillende vormen van zorg en ondersteuning kunnen bieden. Of je kunt praten of juist niet, behoefte hebt aan veel verzorging of alleen een steuntje in de rug nodig hebt: de Compaan werkt aan zorg op maat met de middelen die ons ter beschikking worden gesteld. De Compaan blijft zich inzetten voor tevredenheid van cliënten!

Ik wens u veel leesgenoegen bij het Jaarverslag 2002 van de Compaan

Willem de Gooijer

Algemeen Directeur/Bestuurder

Onze visie op ondersteuning

Integratie Zelfbepaling Ontplooiing

Wat vinden mensen met een verstandelijke handicap belangrijk wanneer het gaat om het leiden van hun eigen leven? En hoe kan de Compaan daar een bijdrage aan leveren? De antwoorden op deze vragen vormen de basis voor ons werk:

In onze visie op ondersteuning staan drie begrippen centraal: integratie, zelfbepaling en ontplooiing:

Integratie omdat mensen met een verstandelijk handicap, net als ieder ander, recht hebben op volledige deelname aan de samenleving. Mens onder de mensen dus.

Zelfbepaling door zelf keuzes te maken. De ondersteuning van de Compaan is gericht op het maken van die keuzes. We gaan met de cliënt op zoek naar wat hij of zij belangrijk vindt in het leven. En vervolgens bepalen we samen hoe wij kunnen helpen die keuzes uit te voeren.

Ontplooiing door grenzen te verkennen, de eigen mogelijkheden te ontwikkelen. Mensen met een verstandelijke handicap willen en kunnen zich net als iedereen ontplooiën. Daarom vormen scholing en vorming belangrijke onderdelen van de ondersteuning door de Compaan.

De Compaan werkt met een speciale methodiek om het keuzeproces en het leren te begeleiden: *het Eigen Initiatief Model (EIM)*. Het uitgangspunt van EIM is de filosofie dat mensen leren door zoveel mogelijk zelf te doen en te onderzoeken. De Compaan heeft deze begeleidingsmethodiek aangepast voor mensen die niet op de traditionele manieren communiceren. Daardoor kunnen ook mensen met zeer beperkte mogelijkheden met deze methodiek begeleid worden zodat zij zelf richting kunnen geven aan de invulling van hun dag.

Alle cliënten van de Compaan komen binnen via de Poort. Hier begint het proces om zorg op maat te bieden. De Poortfunctionarissen bespreken met nieuwe cliënten of met hun vertegenwoordigers welke behoeften en wensen zij hebben en welk aanbod de Compaan hen kan bieden. Samen met cliënten wordt gezocht naar een geschikte plek om te wonen of te

werken of naar aansluiting bij één van de vele andere diensten of producten die de Compaan aanbiedt. Op basis van het kennismakingsgesprek en de daarop volgende ontmoetingen schetsen de Poortfunctionarissen een profiel van de mogelijkheden en voorkeuren van de cliënt. Deze schets vormt vaak de

de Poort

basis voor het Zorgplan dat voor iedere cliënt wordt opgesteld zodat zorg op maat geleverd kan worden. De Poort maakt een prijsopgave voor de aangeboden zorg.

Duidelijk en effectief

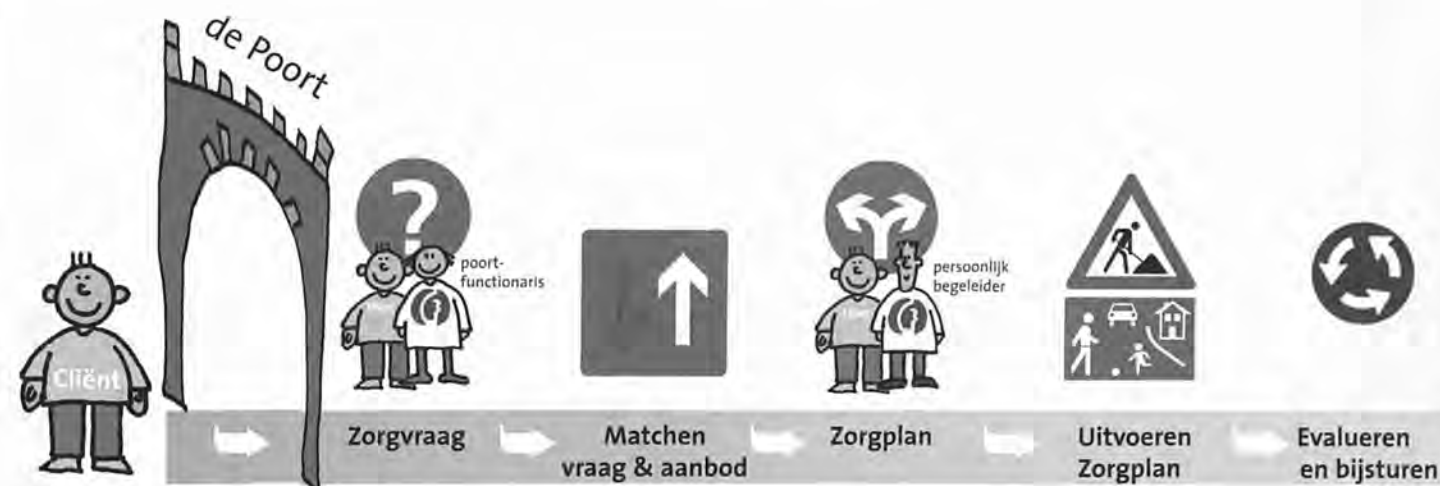
Per 1 januari 2002 functioneert afdeling de Poort als één gemeenschappelijke toegangspoort voor de Compaan. Voorheen waren de poortfunctionarissen gekoppeld aan één specifieke sector: Jeugd, Wonen of Dagbesteding. Het is prettig voor de cliënt dat hij of zij met één poortfunctionaris te maken heeft en het zorgt voor een beter resultaat:

- De Poortfunctionaris kan flexibeler en creatiever omgaan met de cliëntvraag;
- Elke Poortfunctionaris beschikt over brede kennis ten aanzien van de cliëntengroepen, de indicaties en de cliëntvragen;
- Elke Poortfunctionaris kent de aangeboden dienstverlening van de verschillende sectoren;

- Doordat het werk evenredig verdeeld kan worden over de Poortfunctionaris zijn er minder capaciteitsproblemen;
- Er wordt gewerkt met één plaatsingsprocedure voor de sectoren Jeugd, Wonen en Dagbesteding.

In het voorjaar van 2002 kwam een hausse van nieuwe aanmeldingen bij de Poort binnen. Dit is onder andere te verklaren door het inlopen van de achterstand bij de instantie die de indicatie van cliënten vaststelt. Een groot aantal van de nieuwe cliënten, 40 %, gaf al bij de aanmelding aan de voorkeur te hebben voor een plaatsing binnen de Compaan.

In 2002 bemiddelde de Poort voor 143 cliënten om voor hen ondersteuning op maat te vinden. ■

Gewoon waar het kan, bijzonder waar het moet

Sector Jeugd

Kinderen en ouders willen bij elkaar zijn. Het gezin biedt veiligheid en geborgenheid. Het ontwikkelen van de band met de ouders en broertjes en zusjes is voor ieder kind heel belangrijk. Een kind kan in veel

opzichten iets leren van de omgang met familieleden en thuis groei je op in een 'gewone' wereld. De ondersteuning van de sector Jeugd van de Compaan is erop gericht om kinderen zo lang mogelijk thuis te laten

wonen. Door te luisteren naar wat ouders hierbij nodig hebben is een assortiment van gerichte diensten ontwikkeld waarmee de Compaan ondersteuning kan bieden op >>>

De sector Jeugd is in meer dan één opzicht de jongste sector van de Compaan. De sector is in 2002 gevormd om de specifieke vragen en behoeften van ouders en kinderen adequaat te kunnen beantwoorden.

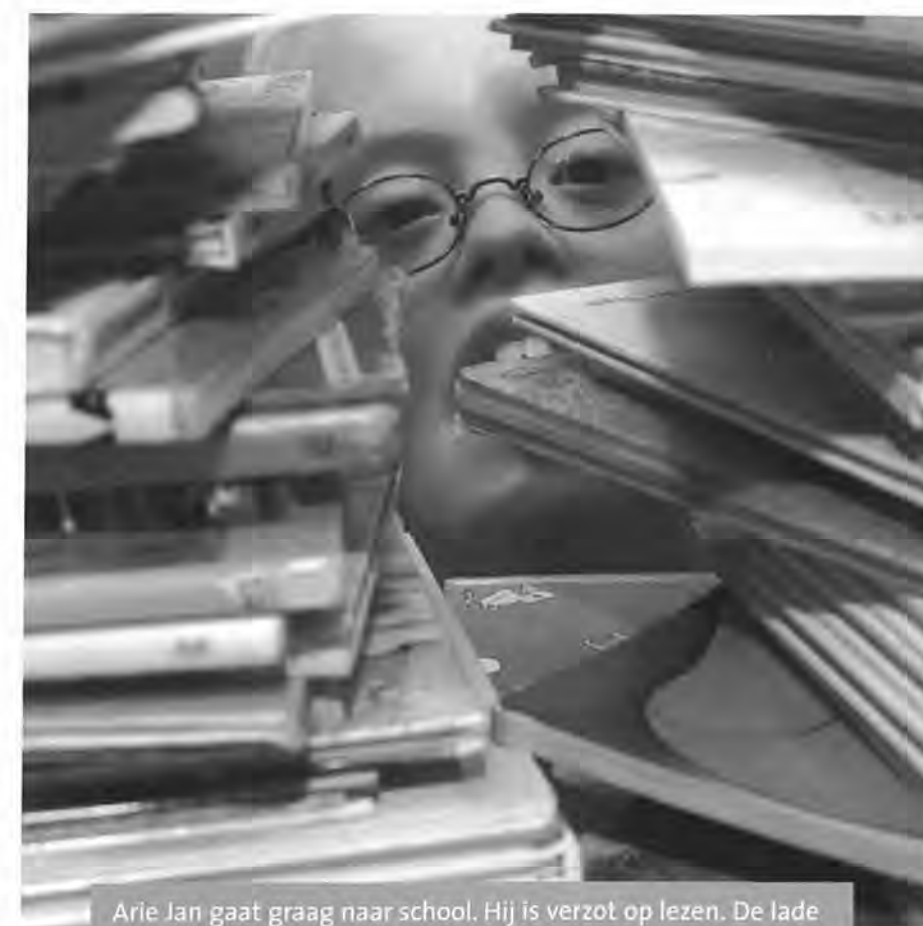
Zo was het bijvoorbeeld vaak noodzakelijk om kinderen op een andere plek dan thuis te laten opgroeien omdat het kind met een verstandelijk handicap of een ontwikkelingsstoornis een te groot beslag legde op de veerkracht van het gezin. De Compaan onderzocht welke zaken in de thuissituatie veel tijd, energie of aandacht vroegen en ontwikkelde innovatieve vormen van ondersteuning voor kinderen en ouders. De Ambulante Ondersteuning ondersteunt ouders onder meer thuis met allerlei zaken: van huishouden tot pedagogische adviezen. Ook op kinderdagverblijven en scholen worden adviezen gegeven zodat de cliënten zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan de reguliere jeugdvoorzieningen in Den Haag. Deze diensten worden naar behoefte geboden en maken het mogelijk om kinderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen.

Behalve het dienstenaanbod werden ook de locaties voor jeugdige cliënten flink vernieuwd. De Compaan bouwde in de nieuwe Haagse wijk Wateringse Veld een aantal woningen en een kinderdagverblijf. Een van de grootste jeugdwoonings van de Compaan aan de Hogeweg werd ontmanteld en de kinderen verhuisden naar nieuwe en bestaande locaties van de Compaan. Individuele wensen en mogelijkheden vormden het uitgangspunt voor de keuze van de nieuwe woonplek. De verhuizingen waren ingrijpende operaties voor alle betrokkenen. Een jaar later kunnen we terugkijken op een succesvolle verandering die voor iedereen ook een verbetering blijkt.

Leesplezier in groep 4

Komend schooljaar begint Arie Jan Vingerling in groep 4. Hij houdt erg van lezen. Arie Jan heeft het Syndroom van Down. Hij is slechts één jaar ouder dan veel van zijn klasgenootjes omdat hij groep 1 een keer heeft overgedaan. Zijn ouders verwachtten niet dat Arie Jan naar een gewone basisschool zou gaan. Dirkje Vingerling: "We dachten aan een school voor zeer moeilijk lerende kinderen, maar het kinderdagverblijf adviseerde regulier basisonderwijs. Op school kenden veel mensen Arie Jan al omdat twee oudere zusjes hem hier voorgingen. Ik kwam toen al regelmatig met Arie Jan op school. Het team stemde snel in met Arie Jan's komst."

De benodigde en verwachte begeleiding van buiten bleef aanvankelijk uit, wat het eer-

Arie Jan gaat graag naar school. Hij is verzot op lezen. De lade onder zijn bureautje kan nauwelijks open door de grote stapel boeken die hij er in propt.

»»» momenten dat het nodig is. Tijdens de 'spitsuren' in het gezin of juist in het weekend.

Bij kinderen speelt het onderzoek naar mogelijkheden en achterstanden een belangrijke rol. De 'Vroeghulp' van de Compaan houdt zich onder meer bezig met onderzoek en diagnose stellen. Als duide-

lijk is in welke richting en op welk niveau de ontwikkeling van de kinderen gestimuleerd kan worden, zoekt de Compaan naar de juiste vorm van begeleiding. Voor het kind én voor de ouders. Ouders krijgen bijvoorbeeld adviezen op het gebied van opvoeding en spelen met hun kind. Vanuit de Compaan kan ondersteuning

geboden worden onder andere op het gebied van logopedie, fysiotherapie, pedagogie en psychologie. Daarnaast zet de Compaan zich in om jonge cliëntjes zoveel mogelijk te laten deelnemen aan het leven op reguliere kinderdagverblijven en scholen. Dit doen we door op zoek te gaan naar instellingen die bereid zijn

hun deuren open te zetten voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben.

Voor kinderen die niet meer thuis kunnen wonen heeft de Compaan verschillende woningen. Kinderen wonen hier in groepen om de gezins-situatie zoveel mogelijk na te boot-sen. Er zijn allerlei voorzieningen om

voor de kinderen een prettige en veilige woonomgeving te creëren zoals een snoezelruimte, speelgoed en aangepast spelmateriaal. Tegelijk wordt aandacht gegeven aan het contact met de omgeving buiten de woning.

ste jaar lastig maakte. "Niemand wist bijvoorbeeld hoe leerstof aangeboden kon worden als Arie Jan iets niet zou kunnen." Kort na het begin van het eerste schooljaar kwam Dirkje in contact met de Compaan. In januari draaide begeleidster Esther Koren een aantal uren mee in de groep van Arie Jan. Waar hij moeite heeft met de les, springt ze bij. Dit ontlast de leerkracht en geeft haar extra gereedschap om Arie Jan les te geven wanneer Esther er niet is.

Met zijn klasgenootjes kan hij erg goed overweg. Hij weet hoe hij de lachers op zijn hand krijgt. Spreken is één van de aandachtsgebieden, waaraan Esther met hem werkt. Ze bracht een lespakket in, pictolezen, wat Arie Jan's spraakvermogen helpt verbeteren en zijn verlegenheid om te spreken in de groep helpt overwinnen. Want op de letters r, v en f na kan Arie Jan eigenlijk behoorlijk zijn woordje doen. Schroom weerhoudt hem. Esther gaat nu nog wekelijks naar school om Arie Jan en de leerkracht waar nodig te ondersteunen. Volgend schooljaar moet ze de begeleiding van Arie Jan afbouwen. "We willen onszelf overbodig maken. We zijn er

voor jonge kinderen en 8 jaar is niet jong meer. Ik zal Arie Jan wel erg missen als het zover is." ■

Beroep: Schoolfinder

Esther Koren is schoolfinder. Tot haar taken behoort onder meer het begeleiden van kinderen met een verstandelijke handicap naar het regulier onderwijs en ondersteuning in de klas. De Compaan stimuleert integratie van cliënten in de samenleving waar mogelijk. Jonge cliënten die regulier onderwijs willen volgen, geeft Esther dus graag ruim baan. Veel schoolbesturen zijn nog huiverig. Een reden is onbekendheid met cliënten. Esther legt aan ouders en op scholen uit welke middelen en mogelijkheden er zijn om een kind met een verstandelijke handicap op een gewone basisschool te laten leren. Leerlinggebonden financiering stelt ouders in de gelegenheid eventuele extra ondersteuning op de school in te kopen.

Puberen bij de Compaan

Sven kijkt uit het raam. Dit is zijn favoriete plekje. Op zijn schoot staat een grote plastic doos met daarin ontelbaar veel papiersnippers. Papier scheuren is een van zijn favoriete bezigheden. Maar op het Puber AC zijn in twee jaar tijd veel meer interesses van Sven aangeboden.

Sven Rusman is 18 jaar en autistisch. Hij houdt van een duidelijke dagindeling. Zijn begeleiders geven met pictogrammen en foto's aan hoe de dag eruit ziet. Die is zo goed mogelijk afgestemd op het ritme en de wensen van Sven. 's Ochtends werkt hij graag, 's middags besteedt hij meer tijd aan beweging en ontspanning. Contact maken met Sven is heel moeilijk. Eigenlijk moet het van hem uit komen. Praten doet hij niet, maar gebarentaal begrijpt hij goed en hij kan er zich ook behoorlijk mee uitdrukken. Met geluid kan hij voor de goede verstaander ook veel duidelijk maken. Begeleider Peter Vooijs kent Sven intussen goed en hij kan prima met hem overweg. "Sven is een stevige puber, dus je wilt geen ruzie met hem krijgen. Hij is heel duidelijk, als je zijn signalen leert kennen.

Bij gymmen knikt hij bijvoorbeeld duidelijk als hij wil ravotten, maar zodra hij zijn hoofd schudt, moet je ophouden. Zijn stemming kan binnen enkele seconden omslaan."

Zoals veel pubers kan Sven zijn energie kwijt bij het sporten en bewegen.

Peter onderzoekt wat Sven leuk en interessant vindt en bereidt hem voor op een activiteitencentrum voor volwassenen. Het Puber AC slaat een brug tussen het kinderdagcentrum en het activiteitencentrum voor volwassenen. Vroeger bleven jongens als Sven soms tot hun 18de op een kinderdagcentrum, waarna begeleiders met de handen in het haar zaten over een vervolg. Het ontwikkelingsniveau bepaalde waar cliënten terecht kwamen. Tegenwoordig geeft de interesse de doorslag. Van activiteitencentra, die gewend zijn aan cliënten van een gemiddeld tot hoog niveau, zal dat nog de nodige aanpassing vergen. Naast het Individueel Toekomst Plan van Sven, houdt Peter een schrift bij. Hierin staat welke interesses Sven heeft, onder welke omstandigheden hij uit zijn humeur raakt, hoe je daar het beste mee om kunt gaan enzovoort. Sven heeft hier baat bij want zo kunnen toekomstige begeleiders eenvoudig de draad oppakken.

Deze ochtend probeert Sven nieuw werk uit. Activiteitencentrum Zwedenburg heeft dozen met kleine flesjes geleverd, waar dopjes op moeten. Glastuinbouwers gebruiken ze om bloemen te stekken.

Sven haalt de flesjes uit de doos en begint ermee op de tafel te slaan. Hij houdt van het geluid, vandaar. Maar zo schiet het werk natuurlijk niet op. Dus Peter bedenkt een oplossing: hij snijdt het plastic rond de tray op zo'n manier af, dat de flesjes er niet uit kunnen, maar de dopjes er wel op.

Sven heeft de slag nu snel te pakken. Peter en Sven zijn trots. Peter zet vijf dozen met elk 144 flesjes naast Sven en maakt met woorden en gebarentaal duidelijk dat het werk erop zit als deze flesjes van een dopje zijn voorzien. Structuur en duidelijkheid zijn voor cliënten als Sven erg belangrijk.

Sven vindt veel leuk, maar niet elk werk gaat goed. Noten wegen is voor Sven geen optie: hij vindt het veel te leuker, dus van wegen en de zakjes sluiten komt niets! Na het werk gaat Sven even spelen. Peter zoekt bewust naar een balans tussen inspanning en ontspanning. Beweging is ook wezenlijk voor jongens in deze leeftijd. De hormonale veranderingen zorgen voor een hoop energie en onrust die ze kwijt moeten. Seksuele gevoelens worden niet ontmoedigd, maar er wordt geleerd dat je daar beter thuis aan toe kunt geven. ■

Jeugd & Samenwerking

De sector Jeugd heeft veel te maken met diverse instanties die allemaal een bijdrage willen leveren aan het welzijn van het kind. De jeugdhulpverlening, het onderwijs maar ook justitie en andere instanties die bijvoorbeeld ingrijpen als er sprake is van misstanden in een gezin.

De Compaan probeert vooruit te lopen op ontwikkelingen in de maatschappij zodat tijdig juiste ondersteuning geboden kan worden. Dit betekent dat we ook op tijd samenwerking zoeken met andere organisaties die deel kunnen uitmaken van het ondersteuningsaanbod.

Een voorbeeld hiervan is het multifunctionele centrum (mfc) De Banjaard. Voorheen had de Compaan een eigen observatie- en behandelingsafdeling. De taken van deze afdeling vormden echter geen onderdeel van onze kernactiviteiten waardoor de financiering ervan een probleem werd. De mogelijkheid tot observatie en behandeling is echter wel heel belangrijk. Bijvoorbeeld omdat een groeiende groep jongeren met een licht verstandelijke handicap hier in de toekomst veel baat bij kan hebben. Door samen met De Bruggen (organisatieverband voor mensen met een verstandelijke handicap) en De Jutter (psychiatrische hulp voor kinderen) De Banjaard op te zetten is hier een oplossing voor gevonden.

Opening
De prins

Ballenbad
De Prins

Opening
Sterrenkrooshof

Het Rugzakje

leerlinggebonden financiering

De Leerlinggebonden Financiering (LGF) oftewel Het Rugzakje wordt in 2003 wettelijk vastgesteld. Volgens deze wet heeft ieder kind recht op onderwijs en kan ieder kind aangemeld worden bij een basisschool. Kinderen die extra ondersteuning nodig hebben voor deelname aan het onderwijsprogramma op de basisschool krijgen geld mee zodat de school in staat is de extra's te bieden of in te kopen. De Regionale Expertise Centra (REC) bepalen wat een kind extra nodig heeft. De Compaan heeft in samenwerking met IPSE (ondersteuning voor mensen met een verstandelijke handicap in Delft) en Steinmetz (zorg en woningen voor mensen met een lichamelijke handicap) onderzocht waar cliënten en organisaties tegenaan lopen bij ver-

Zorg op maat voor de jeugd

Vroeghulp

• TikTak

- diagnostisering van ontwikkelingsstoornissen en advisering aan ouders;
- dagbesteding voor de jongsten waarbij zij in hele kleine stapjes dingen kunnen leren.

• Spelleergroep

- voor ouders en kinderen: ouders krijgen adviezen en tips over spel en spelen met hun kind.

Ambulante ondersteuning

- praktische ondersteuning binnen het gezin;
- pedagogische adviezen;
- begeleiding op kinderdagverblijven en scholen;
- hulp bij het zoeken van geschikte scholen.

Kinderdagcentra voor kinderen van 3 tot 18 jaar

- De Joppe
- De Prins
- De Bridha

Activiteitencentra

- Puber AC voor kinderen van 12 tot 18 jaar.

Tijdelijke en structurele opvangmogelijkheden

- De Logeerbeer: zorghotel voor tijdelijke opvang;
- Sterrenkrooshof: wonen voor kinderen tot 18 jaar.

schillende vormen van onderwijs. En wat deelname aan onderwijs op een basisschool toevoegt voor verschillende kinderen. Zo heeft een aantal kinderen met zeer beperkte mogelijkheden deelgenomen aan lessen op de 'Witte Vogel', een school van de stichting Steinmetz. Vervolgens krijgen kinderen van kinderdagcentrum (KDC) De Joppe van de Compaan les op het centrum van een leraar van de Witte Vogel. De kennis die we hierbij opdoen is van belang bij de toekomstige samenwerking met onder andere basisscholen. Het REC is actief om het onderwijs en instanties als de Compaan bij elkaar te brengen. De Compaan zoekt op haar beurt naar 'natuurlijke' bondgenoten zoals scholen bij of naast onze kinderdagcentra.

Individueel met zorg op maat

Zoals bij iedereen verandert er ook veel in de wensen en behoeften van cliënten op het gebied van wonen. En dus ook in de manier waarop de Compaan daar op inspeelt. Waar vroeger gezinsvervangende tehuizen alom als geschikte woonvorm geaccepteerd werden, zijn deze tehuizen nu voor

Bouwen en verbouwen, ontmantelen, verhuizen, inrichten en openen: dat was de reeks die bij sector Wonen in 2002 vele malen werd doorlopen. In dit jaar kreeg de inhoud van de visie op wonen concreet zijn beslag. En dat was nodig ook want de Compaan werd keihard geconfronteerd met de vraag van de cliënt. Tastbaar bewijs van die vraag zijn de plekken die open blijven in gezinsvervangende tehuizen versus de wachtlijsten voor zelfstandige woonplekken. De vraag van de cliënt is kort en duidelijk: hij of zij wil een eigen voordeur, een eigen douche en een eigen toilet. Kortom privacy. De Compaan anticipeerde tijdig op deze ontwikkeling: al enige jaren geleden is gestart met samenwerking met belangrijke Haagse woningbouwcorporaties zodat we landelijk gezien een voor-sprong hebben in plaats van een probleem. Nu worden er reeds plannen gemaakt voor de komende jaren, zelfs tot 2013.

Om tegemoet te komen aan de behoeften van de cliënten werd in 2002 achter de schermen hard gewerkt. Zo bleek dat op één van de grootste woonlocaties van de Compaan de omstandigheden zich niet leenden voor het realiseren van de visie. Bovendien waren er aanzienlijke financiële problemen. Door projectmatig aan de slag te gaan met de problemen zijn we erin geslaagd om de moeilijkheden om te buigen naar een financieel gezonde woonlocatie die zowel cliënten, ouders, vertegenwoordigers en medewerkers een prettige omgeving biedt.

Door vooruit te denken en te handelen is de Compaan een belangrijke speler in het Haagse zorgaanbod. In 2002 werd een aantal nieuwe steunpunten geopend waardoor er nu totaal 13 zijn. De steunpunten blijken niet alleen voor cliënten van de Compaan in een belangrijke behoefte te voorzien. Ook voor de ouderenzorg en instellingen voor mensen met een lichamelijke handicap biedt deze formule de oplossing voor vragen waarmee zij geconfronteerd worden. Op diverse plaatsen in de Haagse regio is inmiddels samenwerking met zorginstanties en woningcorporaties gerealiseerd. Deze ontwikkeling zal zich ook in de toekomst voortzetten omdat vanuit de ideeën van Community Care een gezamenlijk antwoord geboden kan worden op de vragen van cliënten van verschillende zorginstellingen. Dat al deze activiteiten leiden tot tevreden cliënten blijkt uit onderzoek dat wij hier regelmatig naar doen. Daar zijn wij heel blij mee want uiteindelijk bevestigt alleen de mening van de cliënt of wij op de goede weg zitten.

een groot deel ontmanteld. Uit woonwonderzoeken blijkt duidelijk dat cliënten een eigen woning willen. Met een eigen keuken, douche, toilet en je eigen voordeur. Privacy met de ondersteuning die nodig is.

De Compaan vindt dat iedere cliënt moet kunnen wonen zoals hij of zij wil. Daarom ontwikkelen wij nieuwe woonvormen: van nieuwe manieren van beschermd wonen in kleine groepen tot individueel wonen met een steunpunt. En de rollen zijn omgedraaid: de cliënt woont niet op een locatie omdat daar de gewenste ondersteuning aanwezig is maar de

ondersteuning wordt geboden op de plek waar de cliënt wil wonen. Verbouwingen van bestaande woningen, nieuwbouw en intensieve samenwerking met woningcorporaties en andere zorginstellingen zorgen ervoor dat cliënten van de Compaan zelf kunnen kiezen waar zij willen wonen met ondersteuning op maat.

Even een videootje halen

Twee jaar geleden werd het gedrag van Mark Beck getypeerd als ontzettend moeilijk. Mark heeft een Borderline Syndroom en woont bij de Compaan op Binnenklingen. Hij heeft in zijn jeugd niet geleerd om

sociale relaties aan te gaan. Contact zocht hij alleen als hij dat wilde. Interesse in andere mensen was hem vreemd. Begeleiders besteedden veel van hun tijd om zijn gedrag

te beheersen zodat hij zichzelf en anderen niet zou beschadigen. Samen met Mark is gezocht naar de dingen die bij hem een positieve reactie opwekten, zodat het moeilijke gedrag steeds meer verdween. Hij werd gelukkiger en kan zich nu ook op een prettiger manier uiten.

De methode om mensen met een verstandelijke handicap controle over hun eigen leven terug te geven heet Personal Future Planning (PFP). Sinds enige tijd werkt de Compaan met deze in de Verenigde Staten bejubelde methode. In woning 7 op Binnenklingen is de methode voor het eerst gebruikt: Mark Beck was de eerste cliënt. Over zichzelf praten of over zijn werk praten terwijl hij

Mark werkt met veel plezier bij de kringloopwinkel.

daar op dat moment niet concreet mee bezig is vindt Mark moeilijk. Daarom vertelt begeleider Remco Meijs: "De kern van PFP is: verplaats je in de cliënt. Hoe leeft hij, hoe leef jij? Het verschil is enorm. Veel cliënten nemen niet deel aan de samenleving, krijgen geen kansen om zich te ontwikkelen en vaardigheden op te doen, kunnen niet zelf keuzes maken, hebben geen of een heel klein sociaal netwerk en worden onvoldoende met respect en waardigheid behandeld. Een positieve score op deze vijf punten draagt bij aan een gelukkig leven. We keken hoe dat bij Mark zat: voor de vijf criteria gaven we een cijfer van 1 tot 5. "Mark kwam er op alle vijf de punten bekaaid vanaf".

Mark kijkt bijvoorbeeld graag naar video's, maar op de vijf punten scoorde hij zeer laag. Hij kiest uit het beperkte aanbod thuis. Drie maanden later: Mark kent de eigenaar van de videotheek en de nabijgelegen cafetaria, kiest wanneer, met wie en hoe hij naar de videotheek toe gaat, zoekt daar zelf een video uit, rekent hem af. Mark krijgt controle over dit stukje van zijn leven, maakt contact en krijgt waardering.

"Het is een intensieve methode", maar Mark vaart er zeer wel bij, aldus Remco. "Je kunt de criteria toepassen op wonen, werken en vrije tijd." Intussen werkt Mark ook zo goed als zelfstandig. Hij sorteert kleding in een kringloopwinkel. Dat begon met 2 op 1-begeleiding. Intussen is één begeleider nog slechts op afstand aanwezig. ■

Controle over je eigen leven

De medewerkers van de Agogisch Medische Dienst zijn er voor cliënten die specialistische hulp nodig hebben. Een ander belangrijk onderdeel van hun werk is het introduceren van nieuwe methodieken en de begeleiding bij de uitvoering ervan.

Vera Bruggeling, gedragsdeskundige, introduceerde Personal Future Planning (PFP) bij de Compaan. "Ik merk dat de kwaliteit van leven van cliënten als Mark behoorlijk is verbeterd. Deze mensen vormden lange tijd een opgegeven groep. Wij dachten dat onze visie niet op hen van toepassing kon zijn. Omdat ze bijvoorbeeld geen keuzes zouden kunnen maken in het leven. De visie en werken met PFP vraagt een behoorlijke omslag in het denken van de begeleiders. Die zijn vaak nog erg ingesteld om het voor de cliënt zo prettig mogelijk te maken. In het geval van Mark hebben we bijvoorbeeld gediscussieerd over de werkkleding. De begeleiders waren voor kleding die Mark thuis ook graag draagt. Ik was voor nette kleding. Dat is misschien even wennen, maar hij heeft er uiteindelijk meer baat bij met zijn collega's mee te kunnen komen en geen buitenbeentje te zijn."

Binnenklingen:

van zwart schaap naar zorg op maat

Op Kijkduin liggen de woningen van locatie Binnenklingen. De locatie biedt een beschermde woonomgeving voor zo'n 120 cliënten die intensieve begeleiding en verzorging nodig hebben. In elk van de veertien woningen wonen acht of negen cliënten die beschikken over een eigen kamer, ingericht naar hun wensen en behoeften. Bij de meeste cliënten van Binnenklingen is sprake van 'moeilijk verstaanbaar gedrag'. Zij kunnen niet praten en uiten hun gevoelens vaak op fysieke en subtiele wijze. Sommigen hebben zowel een verstandelijke als een lichamelijke beperking en er woont een aantal mensen die veel behoefte hebben aan een uiterst overzichtelijke dagindeling en buitengewoon geordende leefomgeving.

Op deze locatie wordt dus bijzondere kennis en inzet gevraagd van alle medewerkers. Helaas kampte locatie binnenklingen in de afgelopen jaren met ernstige proble-

men. Er waren serieuze financiële problemen en de kwaliteit van de zorg was verre van optimaal. Natuurlijk werd het plezier in het werk ook beïnvloed door deze omstandigheden. Kortom het was hard nodig om een grondige operatie te starten om van locatie Binnenklingen een financieel gezonde organisatie te maken met kwalitatief goede ondersteuning door tevreden en gekwalificeerde medewerkers.

Door de veranderingen bestaat het werk niet meer uit het 'draaien' van een dagprogramma. Medewerkers besteden echt aandacht aan wat de cliënt wil door hem bijvoorbeeld niet standaard om 10 uur een kop koffie te serveren, maar iets te drinken te geven als hij trek heeft.

Ook door actieve cliëntenparticipatie komen de wensen van de cliënten beter naar voren. Het gaat dan bijvoorbeeld om wie betrokken worden bij de aankoop van geza-

De projecten Binnenklingen

Er werd gewerkt aan:

- heldere visie op wonen specifiek voor de behoeften van cliënten op Binnenklingen;
- medezeggenschap en cliëntenparticipatie;
- ondersteuning op maat voor mensen met een Ernstig Meervoudige Handicap;
- re-activeren aanbod en vraag vrijetijdsbesteding;
- heldere functies en taken voor optimale aandacht voor de cliënt;
- optimaliseren financiële en administratieve processen.

De meeste cliënten brengen hun dag door op het terrein aan de

menlijke spullen zoals servies, planten en decoratie voor de woning, of welke uitjes worden georganiseerd. Ouders en vertegenwoordigers worden hierbij nauw betrokken. Want niet altijd kan de cliënt zelf iets duidelijk maken. Verder zijn er coaches voor de cliëntenraden aangesteld die cliënten helpen bij het mogelijk maken van communiceren, vergaderen en besluiten nemen.

Patricia Arkensteijn

Binnenklingen. Omdat hun beperking iets anders niet toelaat of omdat de beschermde omgeving een voorwaarde is voor hun welzijn. Er zijn onder meer een dierweide, een zwembad en een snoezelruimte waarvan maar mondjesmaat gebruik werd gemaakt. Door geld, medewerkers en vrijwilligers in te zetten kwam er een ommezwaai. Inmiddels zijn er in weekends en op feestdagen gezellige activiteiten zoals een soos, een bingo en een feest op Koninginnedag. Ook wordt het restaurant weer geopend in de weekends zodat ouders daar met hun kinderen gezellig kunnen koffiedrinken. Het werk is nog niet af: cliëntgericht werken vraagt om voortdurende aandacht voor de behoefte en de ontwikkeling van de cliënt. Op Binnenklingen is men er klaar voor. ■

Tevreden cliënten? Bouwen aan het kwaliteitsgebouw

Of de Compaan het goed doet meten we af aan de tevredenheid van de cliënt. In 2002 werd onderzocht hoe cruciale zaken in de dienstverlening en het woonaanbod door de cliënten worden gewaardeerd. Er is immers nogal wat veranderd de afgelopen jaren. Het ging om de groep cliënten die zelfstandig woont of in een kleine groep woont met beperkte ondersteuning.

Er kwam een uitgebreid scala aan onderwerpen aan de orde. De woning en of de eigen kamer, de maaltijden, hygiëne en onderhoud van de woning en de wijk waarin de woning staat. En ook: weet de cliënt wie hij kan bellen in geval

van nood, wordt het zorgplan goed uitgevoerd, wordt er zorgvuldig omgegaan met persoonsgegevens, worden vertegenwoordigers van cliënten goed geïnformeerd? De meeste aspecten kwamen goed uit de bus. Zowel de cliënten als de vertegenwoordigers gaven een dikke voldoende voor ondersteuning en de wijze van benadering van de cliënten.

De vertegenwoordigers bleken over sommige zaken kritischer dan de cliënten. Zo is 82% van de cliënten tevreden over het eten terwijl de naast betrokkenen wat meer variatie zouden willen zien. Het was goed om te zien dat 90% van de cliënten tevreden zijn over hun

woning en de wijk waarin ze wonen. Alleen degenen die in Spoorwijk wonen zijn niet zo tevreden over de wijk. Een belangrijke uitkomst is dat er hard gewerkt moet worden om cliënten en vertegenwoordigers meer te betrekken bij het maken en het bijhouden van het individuele zorgplan. De laatste groep zou ook beter geïnformeerd moeten worden over de voortgang van de uitvoering van het zorgplan. Kortom de cliënten zijn tevreden maar het kan altijd nog beter. De Compaan gaat door met het verbeteren van de kwaliteit op basis van de resultaten van dit onderzoek.

Voor het eerst verhuisd

"We hoefden helemaal niet te wennen!"

Broer en zus Ben en Ans Horikx wonen sinds oktober 2002 samen in een flat aan de Watervogelstraat in Leidseveen, waar zij gebruik maken van het Steunpunt IJsdrukerstraat. Een volkomen nieuwe situatie voor hen, want hun hele leven woonden zij samen met hun moeder in een groot huis in Wassenaar.

het eten is heel lekker" ("Ja, zààlig", beaamt Ans) Ben: "Na het eten ga ik altijd thuis koffie zetten en daarna ga ik weer terug naar het Steunpunt. Dan ga ik lekker televisie kijken. Vooral voetballen vind ik leuk! Niet iedereen kijkt televisie. Sommigen zijn aan het borduren of leggen een puzzeltje."

16 Ans: "Onze moeder is overleden in september 2001. Toen moeder net dood was, heeft onze oudste zus nog een tijdje bij ons gewoond, maar ja, die moest toch ook weer terug naar haar gezin. Ze hielp ons daarna nog wel met alle boodschappen. We wilden erg graag verhuizen omdat ons oude huis veel te groot was voor ons tweeën en omdat we te veel herinneringen hadden aan vader en moeder.

Onze zus heeft toen via de SPD gehoord dat de Compaan misschien voor een woning kon zorgen met hulp erbij. Zo zijn we in deze flat met Steunpunt gekomen. Dit was voor ons eigenlijk de eerste verhuizing in ons leven.

Van tevoren gingen we hier af en toe al kijken in de flat of we kwamen om vast wat spulletjes te brengen. Dan vond ik het hier al zo knus! Ik dacht: 'we hoeven eigenlijk helemaal niet te wennen!' Deze flat is net mooi genoeg voor ons tweeën, we hebben ieder een eigen slaapkamer. En het Steunpunt is heel fijn, we ontmoeten andere mensen en er is altijd begeleiding. Door de week eten we er iedere avond." "Op het Steunpunt is het heel gezellig!" vertelt Ben. "En

Ans en Ben genieten van het uitzicht vanaf hun flat.

Ans: "En je kunt ook gewoon om hulp vragen als er iets stuk is in je huis. Laatst zaten onze deurkrukken los en toen heeft de begeleiding een zekere Evert gestuurd om het te repareren.

Hij kwam gewoon overdag toen wij op ons werk zaten. Maar via het Steunpunt konden wij dus toestemming geven om dat klusje in ons huis te doen."

Ans: "Als we van ons werk thuiskomen, hoeven we dus niet te koken en gaan we eten op het Steunpunt. Maar in de weekenden koken we zelf. Broodjes en soep. En onze oudste zus komt om de andere week nog helpen met de boodschappen. Dat vindt Ben zo gezellig. Met haar in de auto. Hij heeft nog altijd heimwee naar mijn zus. Zij regelt alles voor ons, ook de vakanties via Buitenhof. En onze persoonlijk begeleider Baukje regelt ook veel en komt vaak praten.

We zijn echt heel blij met deze flat en het Steunpunt. Vooral Ben is er dus heel vaak, omdat hij na het koffiedrinken thuis weer de hele avond naar het Steunpunt gaat.

Ik blijf dan meestal thuis. Dan doe ik een wasje of ik ga lekker douchen. Soms ben ik erg moe en ga ik vast slapen. Vaak hoor ik Ben niet eens meer thuiskomen!" ■

Individueel wonen hoe is dat nou?

De Compaan kent steeds meer woonvormen, waardoor we beter op de vraag van cliënten kunnen inspelen. Tegelijkertijd worden veel oudere woonvoorzieningen ontmanteld omdat ze niet meer aan de eisen van deze tijd voldoen. Dat betekent dat cliënten kunnen kiezen, maar vaak niet weten welke keuzes ze hebben. En welke consequenties daaraan zijn verbonden. Bij de vertegenwoordigers is er soms flink wat drempelvrees om de oude, vertrouwde situatie te wijzigen. Een woonexcursie en een film/theaterprogramma helpen een voorstelling te maken van hoe het is om bijvoorbeeld in een eigen appartement te wonen. Soms met een Steunpunt in het flatgebouw of anders een paar straten verder.

'Anders Wonen' is de titel van een film/theaterproductie waarin een cliënt met zijn koffer langs verschillende woonvoorzieningen reist. Hij logeert er en ervaart de verschillen met andere woonvormen. Als hij zijn koffer pakt om naar de volgende voorziening te gaan, wordt de film stopgezet en kunnen de cliënten vragen stellen of situaties meespelen.

Woonexcursie

Tijdens woonexcursies krijgen cliënten en ouders en verwanten voorlichting over verschillende woonvormen, waarna enkele woonvoorzieningen worden bezocht.

Steunpunten

De Compaan zet zich al jaren in voor het zoveel mogelijk individueel wonen van haar cliënten. Om dit mogelijk te maken brengt de Compaan de ondersteuning die cliënten nodig hebben om individueel te kunnen wonen bij de cliënt. De meeste cliënten beschikken over een beperkt sociaal netwerk en reguliere voorzieningen in de maatschappij bieden niet altijd een veilig klimaat voor de - op bepaalde punten - kwetsbare cliënten. De Compaan heeft inmiddels 12 Steunpunten geopend waar cliënten terecht kunnen voor praktische zaken en waar men anderen kan ontmoeten. Tijdens de openingsuren is altijd een begeleider aanwezig. Op die manier bieden de Steunpunten veiligheid, geborgenheid en herkenbaarheid.

Henk Blom ging met zijn vader en moeder mee op woonexcursie. Ze waren verrast over de woonmogelijkheden bij de Compaan. Riet Blom: "We kenden eigenlijk alleen de woongroepen, zoals de Emmakade. Henk had er wel eens gelogeed. De kamers waren er klein. Dat zou een te grote achteruitgang zijn voor Henk. Nu woont hij nog thuis. Hij heeft zijn eigen bedoening op de bovenverdieping. Hij 'woont in', zou je kunnen zeggen. De woningen die we tijdens de woonexcursie gezien hebben waren ruim. Drie kamers, een eigen keuken en douche. De woonkamers waren groter dan de onze!" In de woningen die ze bezochten, waren op dat moment geen vrije plaatsen, maar in een vergelijkbaar appartementencomplex, dat aan de Rijswijkseweg wordt gebouwd, wist Henk een plaatsje te bemachtigen. Henk: "Het is een 3-kamerappartement in een flat met een Steunpunt beneden. Daar kan je heen voor een babbeltje en een kop koffie. Ik heb gehoord dat er gezellige mensen komen wonen. In oktober 2003 gaat het open. Dat komt goed uit, want 17 oktober ben ik jarig. Dan word ik 45 jaar. Een mooie leeftijd om op mezelf te gaan wonen, toch?" ■

vraaggericht aan de slag

Sector

Binnen de sector Dagbesteding komen de centrale begrippen integratie, zelfbepaling en ontplooiing duidelijk tot uiting. Cliënten kiezen hoe zij de dag willen doorbrengen en leren hoe ze hun wens daadwerkelijk

Dagbesteding

ten uitvoer kunnen brengen. De Compaan biedt ondersteuning bij dit keuzeproces, onder meer met het Eigen Initiatief Model. Het Vormingscentrum van de Compaan biedt diverse cursussen voor cliënten

zoals telefoneren, zelfstandig reizen met het openbaar vervoer, betalen met de Euro en computercursussen. Waar mogelijk worden deze cursussen aangeboden in samenwerking met bestaande opleidingsinstituten.

Hierdoor wordt tevens een ander belangrijk speerpunt gestimuleerd: integratie met de samenleving. >>>

18

Net als voor de andere sectoren was 2002 voor de sector Dagbesteding een jaar van zaaien en oogsten. Het zaaien gebeurde vooral achter de schermen. Er werd veel tijd besteed aan coaching van medewerkers op het gebied van werken met de visie van de Compaan. Waar we eerst gewend waren om 'met de groep te werken' moesten medewerkers omschakelen naar begeleiding van het individu. De individuele begeleiding maakt dat begeleiders intensiever contact krijgen met cliënten. Zij zijn alerter op persoonlijke mogelijkheden en wensen en gaan het gesprek aan met de cliënt over de manier waarop wensen gerealiseerd kunnen worden. Het oogsten bleek vooral uit de nieuwe initiatieven die hun beslag kregen in 2002: de start van Groengroep Moerwijk en de opening van een keramiekwinkel en -atelier Taktiek midden in het centrum van Den Haag. Verder is volop gewerkt aan vernieuwing van een aantal activiteitencentra. De voltooiing van deze projecten valt in 2003 en 2004.

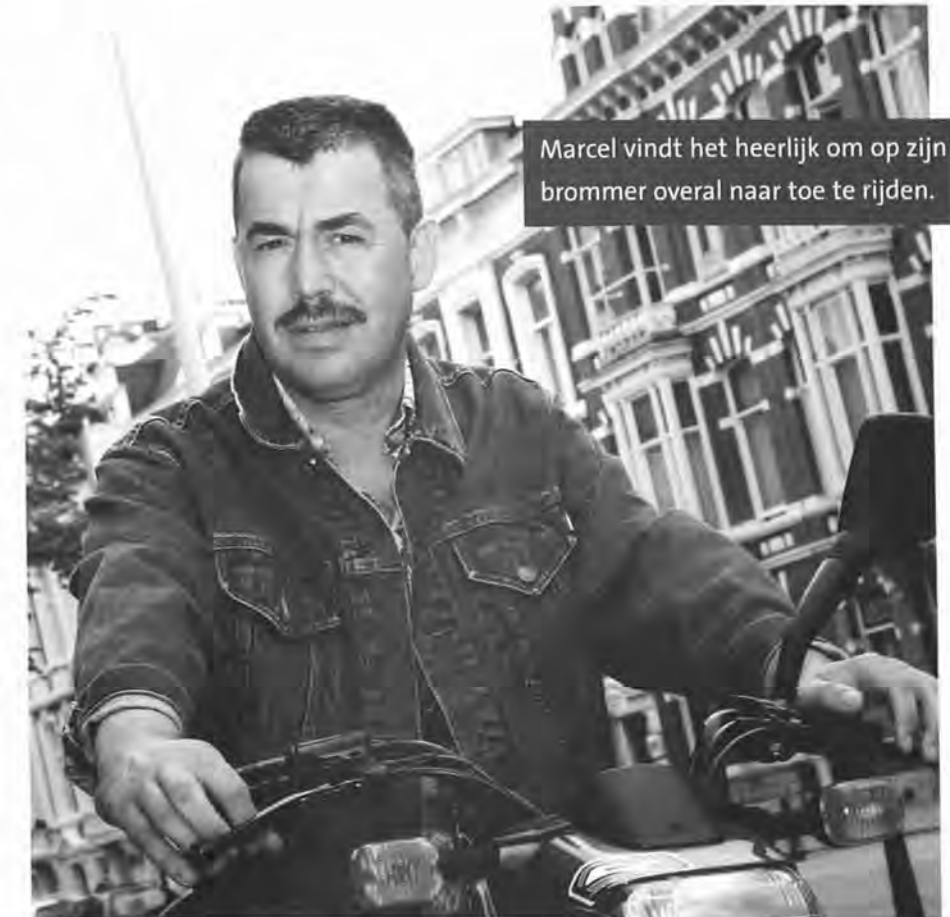

WERKROUTE BUREAU VOOR ARBEIDSINTEGRATIE

Werkroute is een bureau voor arbeidsintegratie. Het ondersteunt mensen met een verstandelijke handicap bij het vinden van passend werk. Voor mensen met een verstandelijke handicap betekent het hebben van een baan meetellen in de maatschappij. Werkroute spant zich in om de integratie van mensen met een verstandelijke handicap op de arbeidsmarkt te bevorderen. Afhankelijk van de wensen en mogelijkheden van de cliënt, bemiddelt Werkroute naar betaald of onbetaald werk. Een jobcoach van Werkroute ondersteunt de werknemer op de werkplek. Die ondersteuning varieert van zeer intensieve begeleiding tijdens de eerste werkdagen tot vraagbaak op afstand na enige weken. Het doel van deze ondersteuning is dat de werknemer zo zelfstandig mogelijk werkt binnen het bedrijf.

Werken met plezier

Marcel van Kam heeft een flink aantal jaren bij Activiteitencentrum Dorrepaal gewerkt als tuinier. "Ik had daar makkelijk mijn 25-jarig jubileum kunnen volmaken. Maar ik was toe aan een nieuwe uitdaging. Toen heb ik Sonja Reijgersberg van Werkroute ingeschakeld. Ik wist in het begin niet zo goed wat ik wilde. Dat hebben we samen uitgezocht. Sonja had een map met foto's. Van twee foto's moest ik steeds de leukste kiezen." Daar kwam uit dat Marcel het onder meer leuk vond om klusjes te doen, mensen te helpen en boodschappen te doen. Eén van de bijpassende functies was conciërge. De jobfinder vond een verzorgingshuis. Marcel: "Daar heb ik niet zo lang gewerkt. Het was ver van huis. Ik moest met de bus. Daar werd ik wagenziek van." Sinds de zomer werkt Marcel op het Zandvlietcollege, een scholengemeenschap acht kilometer van huis en daarmee goed met de bromfiets te bereiken. "Mijn zus en ouders waren eerst bezorgd. Ze waren bang dat leerlingen me zouden pesten. Maar ik heb toch doorgezet. Het is mijn ouders honderd procent meegevallen."

Marcel vindt het heerlijk om op zijn brommer overal naar toe te rijden.

De school informeerde docenten en leerlingen over de komst van de nieuwe conciërge met een verstandelijke handicap. De overweging was dat docenten en leerlingen

19

»»» Cliënten die het willen en kunnen begeleiden we bij het zoeken naar een betaalde baan bij een regulier bedrijf. Hiervoor heeft de Compaan een speciaal bureau: Werkroute. Maar een betaalde baan is (nog) niet voor alle cliënten van de Compaan weggelegd. Daarom heeft de Compaan in diverse wijken

van Den Haag activiteitencentra zodat cliënten zo veel mogelijk in en met de samenleving actief kunnen zijn. Net als de sector Wonen werkt de sector Dagbesteding aan aanbod op maat. Zo runnen cliënten een wijk- en dienstencentrum, een aantal kinderboerderijen of leveren ze een bij-

drage aan de productie, en soms de verkoop, van gebruiks- en cadeauartikelen. Bij deze activiteiten is het vaak zo dat de buitenwereld naar binnen wordt gehaald. Op activitei-

tencentrum Dorrepaal zijn bijvoorbeeld een dierweide, een speeltuin en een tuincentrum. Dorrepaal is een graag bezochte locatie waar contact tussen cliënten en bezoekers op een prettige manier ontstaat. Voor cliënten met minder mogelijkheden zijn gespecialiseerde activi-

teitencentra waar aandacht wordt besteed aan manieren om zoveel mogelijk deel te nemen aan de maatschappij. Dat kan heel eenvoudig zijn: bijvoorbeeld wandelen. En als het gewenst is, wordt ook dagbesteding aan huis gebracht. Zo probeert de Compaan cliënten op maat te ondersteunen opdat zij

op een prettige en zinvolle wijze, door werk of anderszins, de dag kunnen doorbrengen.

te veel of juist te weinig van Marcel zouden kunnen vragen. Vooraf zijn heldere afspraken gemaakt. Opdrachten lopen via collega-conciërges Ger Verwer en Hans van Wensveen. Intussen heeft Marcel een vast aantal taken en leert hij nog dagelijks bij. Niet elke taak is even gemakkelijk. Het vervangen van de handdoekrollen in de toiletten bleek verschillende ingewikkelde handelingen te omvatten. Het Eigen Initiatief Model (EIM) bleek hierbij goed van pas te komen. Deze methode stimuleert cliënten om na te denken over opeenvolgende handelingen. Elke handeling heeft een voorbereidende, uitvoeren-

de en evaluatiefase. Cliënten kunnen deze methode toepassen op allerlei dagelijkse handelingen als telefoneren, bed opmaken, wassen enzovoort. EIM wordt bij de Compaan breed toegepast om de zelfredzaamheid van cliënten te vergroten.

Het arbeidscontract van Marcel is inmiddels verlengd. Hij heeft nu een vrijwilligerscontract met maximale onkostenvergoeding. En wie denkt dat Marcel geniet van de lange zomervakantie heeft het mis. "In die periode werk ik weer bij het tuincentrum!" ■

Een voetenbadje en slagroom

Natalia van Leeuwen is 24 jaar. Tot vorig jaar woonde ze bij haar ouders thuis. Nu woont ze bij de Compaan en bezoekt ze overdag Activiteitencentrum Stieltjesstraat. "Natalia kan van veel dingen genieten" aldus begeleider Marianne Bles. "Een voetenbadje, met slagroom spelen, maar vooral kletsen. Ze praat zelf niet, maar als er tegen haar gekletst wordt, vindt ze dat heerlijk. Dan gaat ze lekker zitten pruttelen, ik kan het niet anders omschrijven. Ze beweegt druk en haar ogen gaan stralen. Maar als ze het niet naar haar zin heeft, of moe is, dan heeft het geen zin om haar wat dan ook aan te bieden."

Activiteitencentrum Stieltjesstraat zou eigenlijk belevingscentrum moeten heten. Hier worden passende activiteiten aangeboden aan cliënten met een heel laag ontwikke-

lingsniveau, grofweg vergelijkbaar met kinderen van een jaar. Het prikkelen van de zintuigen is voor deze cliënten een doel op zich. De nadruk ligt op de tastzin, maar ook de neus, oren en ogen hoeven niets tekort te komen. Marianne en haar collega's bedenken regelmatig zelf eenvoudige, maar vindingrijke prikkels. Met een rolstoel over noppenfolie rijden, papier versnipperen (alleen al het geluid is een prikkel van formaat), bloem en water tot deeg kneden, vingerverven (voor één cliënt bij voorkeur op het raam) enzovoort. "Tijdens mijn opleiding HBO-SPH had ik het geluk dat creativiteit werd aangemoedigd", licht Marianne toe, "want eigenlijk is er voor deze mensen heel weinig bedacht. Er is lang vanuit gegaan dat je voor hen niet meer kunt doen dan verzorging bieden." Wie bij de Stieltjesstraat om zich heen kijkt, weet wel beter.

Opvallend is 'het bos', een speciaal voor de Stieltjesstraat ontworpen kamer binnen een kamer. Een vierkante ruimte, met drie wanden van twee meter breed en hoog, is aan de voor- en achterzijde bezaaid met allerlei materialen en spellen, waarmee de cliënten veel zintuiglijke prikkels kunnen oproepen. In feite zijn het er zoveel dat ze jaren vooruit kunnen. Het geheel stelt een strandlandschap met bomen voor. Veel materialen gaan zo goed in het ontwerp op dat je ze niet eens direct ziet. De uitdaging is om ook daadwerkelijk het bos en het strand te ervaren. ■

Natalia houdt van slagroom: lekker om mee te spelen!

Als eten en drinken niet vanzelf gaat

De medewerkers van de Agogisch Medische Dienst zijn er voor cliënten die specialistische hulp nodig hebben. Natalia krijgt ondersteuning van logopediste Annemarie Helder.

Natalia heeft moeite met eten en drinken. Ze heeft weinig controle over de spieren in haar mond. Daardoor eet zij erg langzaam en kan ze zich gemakkelijk verslikken.

Annemarie Helder helpt Natalia en ze vertelt de begeleiders op de woning en de Stieltjesstraat wat zij kunnen doen. "Natalia kan met ongelooflijk veel smaak eten, maar soms, ineens, eet ze helemaal niets. We weten nog steeds niet precies waaraan dat ligt en wat we er aan kunnen doen. Daarom kom ik eens in de twee tot vier weken bij Natalia. Door haar lichamelijke handicap is Natalia niet in staat

zelfstandig te eten. Ik wil wel graag met Natalia bereiken dat zij uit een beker kan drinken. Op die manier komt de vloeistof minder snel bij haar keel terecht, waardoor ze zich minder snel zal verslikken. Maar nog belangrijker dan nieuwe dingen leren, is dat ze vertrouwd blijft met wat ze al kan. En ook daar werken we aan."

Agogisch Medische Dienst

specialistisch gezondheidscentrum

Bij de Agogisch Medische Dienst (AMD) van de Compaan werken artsen, ergotherapeuten, gedragsdeskundigen, logopedisten, fysiotherapeuten en spelthera-

peuten. Hun specialistische kennis is toegespitst op het ondersteunen van mensen met een verstandelijke handicap. De AMD adviseert en ondersteunt zowel

begeleiders als individuele cliënten en hun ouders of vertegenwoordigers. De AMD-medewerkers zijn op zoek naar de juiste aansluiting van aanbod op de vraag van de cliënt. Zij zijn zowel bij de intake als daarna bij uitstap

bezig om samen met de cliënt te ontdekken waar hun individuele kansen en mogelijkheden liggen. En, als het aanbod hierin niet voorziet, wordt de aanzet gegeven voor het veranderen of vernieuwen van het aanbod. In die zin

levert het werk van de AMD een belangrijke bijdrage aan het uitvoeren van de visie. Tevens geeft de AMD cursussen aan begeleiders zodat belangrijke kennis zo breed mogelijk kan worden toegepast.

Motor van zorgvernieuwing

Niet alleen bij de Compaan is er vraag naar specifieke medische kennis over mensen met een verstandelijke handicap. Deze behoefte werd en wordt steeds breder gevoeld. Dit gegeven vormde de aanleiding voor het onderzoek naar de levensvatbaarheid van een zelfstandig kenniscentrum samen met collega-organisaties Het Westerhok en Steinmetz. Medio 2002 besloten de directies van de Compaan en het Westerhok dat zo'n centrum geen goede kans van slagen had vanwege een beperkt draagvlak en onduidelijke financiële risico's. Inmiddels kijkt de AMD hoe zij als onderdeel van de Compaan andere organisaties en mensen diensten kan verlenen.

In de tweede helft van 2002 werd gewerkt aan de 'doorstart' van de AMD. Er was veel aandacht besteed aan de organisatie van de mogelijke komst van het zelfstandige kenniscentrum, waardoor de AMD zich inhoudelijk niet in hetzelfde tempo kon ontwikkelen als andere onderdelen van de Compaan. Uiteraard ging de begeleiding van cliënten onverminderd door. Maar artsen, paramedici en gedragsdeskundigen wilden ook weer meer inhoudelijk aan de slag met de visie, met multidisciplinair werken en met zorgvernieuwing. In 2002 resulteerde dat onder meer in het verder uitwerken van de methodiek Personal Future Planning (PFP). Vera Bruggeling, orthopedagoge, vertelt wat PFP betekent voor het contact tussen medewerkers en cliënten.

Kruip in de huid van de cliënt

Vera Bruggeling: "Je manier van kijken en denken bepaalt al je handelen in

het werk. Toen ik begon vond ik verstandelijk gehandicapten toch een soort ander ras of van een andere planeet. Het leuke is nu, dat ik steeds meer en beter de mens in iedere cliënt kan zien. En dat vind ik ontzettend belangrijk! Visie is niet iets wat in een mooi boek van bovenaf beschreven moet worden. Het is juist iets wat iedereen tot in zijn vingertoppen moet voelen, moet doorvoelen en mee aan de slag moet gaan. Het zit hem in hoe je iemand in zijn jas helpt, in hoe je vraagt hoe zijn of haar dag is geweest, in alles! In de visie van PFP neem je jezelf als ijkpunt. Als je zegt: 'verstandelijk gehandicapten zijn mensen als jij en ik', dan kun je jezelf voortdurend vragen stellen. Bijvoorbeeld: 'Hoe zou ik het vinden om met zes andere mensen in een huis te wonen die ik niet zelf gekozen heb?' Nou dan komt het antwoord wel vanzelf. Stel jezelf de vraag: wat maakt jou meer mens? Dan heb je het over: keuzes maken, relaties aangaan, respect, competenties en over je plek in de samenleving. Het zijn allemaal dingen waar wij ook meer

Vera Bruggeling

mens van worden. Zet ons in een hutje op de hei waar we niet verder mogen dan onze tuin. Dan gaan we heel anders in ons vel zitten. En zeker als er ook nog begeleiders bij zijn die ons gaan vertellen hoe wij het moeten doen. Dan zullen we een hoop probleemgedrag gaan vertonen. Dat geef ik je op een briefje."

Sexualiteit: weerbaarheid cliënten belangrijk

De Consulent Seksualiteitsvraagstukken houdt zich onder meer bezig met Adviesaanvragen Seksualiteit en de Meldingen Seksueel Misbruik. In 2002 was slechts een geringe toename van het aantal meldingen en adviesaanvragen. Dit kwam mogelijk door de structurele aandacht voor het onderwerp. Er werden onder andere

cursussen gegeven aan begeleiders én aan cliënten: door grotere alertheid wordt minder risico gelopen.

Cliënten kunnen in kwetsbare posities komen met het risico dat zij in aanraking komen met mensen die misbruik van hen willen maken. Daarom is het belangrijk dat cliënten leren om zelf weerbaar te zijn en om open te zijn over seksuele ervaringen. Want alleen door te praten weet de begeleider of de cliënt risico's loopt en hoe hij of zij daarbij ondersteund kan worden. Ook trainingen voor cliënten zijn belangrijk bij de preventie. De visie op seksualiteit en de werkwijze van het protocol seksueel misbruik maken deel uit van de introductiecursus voor nieuwe medewerkers van de Compaan. Medewerkers kunnen cursussen volgens zoals 'Weerbaarheidstraining' en 'Problematiek met seksualiteit.'

Commissie Ethiek

Op het snijvlak van autonomie en gezinssituatie

De uitvoering van onze visie vraagt om een actieve Commissie Ethiek. De Commissie Ethiek van de Compaan brengt in kaart wat de ethische dilemma's zijn met betrekking tot beleidsvraagstukken. Ze vervult dus een belangrijke functie bij het sturen van de organisatie op waarden en normen, want mede op basis van de inventarisaties kiest het Management Team voor een beleidsrichting. De commissie maakte de nota 'Medische beslissingen omtrent het levenseinde' en een concept voor de nota 'Gewenste zwangerschappen bij mensen met een verstandelijk handicap'. De commissie begeleidde daarnaast de invoering van de nota 'Privacy en persoonsgegevens cliënten'. Een andere taak van de Commissie Ethiek is het behandelen van casussen die ingediend worden door

cliënten, ouders, verwanten en medewerkers. Het thema 'autonomie & privacy' speelt vaak een rol bij deze kwesties. Begeleiders hechten grote waarde aan de autonomie van de cliënt, uitgaande van de visie van de Compaan. Ouders en verwanten kunnen dit ervaren als het aantasten van hun autonomie als gezinssysteem. De Commissie Ethiek onderschrijft het uitgangspunt dat iedereen autonoom is in relatie tot een ander. Open communicatie tussen betrokkenen is een voorwaarde voor een goede onderlinge afstemming van ideeën en de beleving van de betrokkenen. Meestal komen cliënt, begeleiders en ouders er uit door met elkaar van gedachten te wisselen. Soms ligt de materie ingewikkelder en brengt de commissie een advies uit over de te volgen weg.

Personeel, Organisatie & Opleidingen

Medewerkers: het kapitaal van de organisatie

Zorg voor de cliënt betekent ook zorg voor de medewerkers. De Compaan kan alleen goede ondersteuning bieden aan cliënten dankzij de inzet van de 1.500 mensen die bij de Compaan werken. Een belangrijk doel van onze organisatie is om een aantrekkelijke werkgever te zijn waar mensen met plezier werken. Om dit te bereiken werkt de afdeling PO&O met de principes van Human Resource Management. In 2002 is een begin gemaakt met het vertalen van de verschillende onderdelen van het personeelsbeleid van de Compaan naar duidelijke resultaten. En, minstens zo belangrijk, er worden verbanden aangebracht tussen de verschillende aspecten. Dit betekent dat zaken als opleidingsmogelijkheden, primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, preventie van ziekteverzuim en het bieden van goede reïntegratiemogelijkheden op elkaar afgestemd worden. Met als doel de arbeidsvreugde en het zakelijk aspect - het werk en de beloning - in balans te brengen. In het afgelopen jaar zijn een flink aantal projecten voltooid.

In 2002 is veel aandacht gegeven aan de ondersteuning van leidinggevendenden door adviseurs van de afdeling PO&O. Want behalve het optimaliseren van de arbeidsvoorwaarden is het belangrijk dat de informatie hierover onder de aandacht komt van de medewerkers. We willen dat medewerkers het hele pakket ervaren als een positieve stimulans. Hierbij spelen onze leidinggevendenden een sleutelrol. Zij begeleiden de medewerkers in hun functioneren en gebruiken hierbij PO&O instrumenten. Bijvoorbeeld door samen met de medewerkers doorgroeimogelijkheden te signaleren en mogelijk te maken.

De mensen die bij de Compaan werken zijn het kapitaal van de organisatie. De medewerkers realiseren de bijdrage die nodig is om de cliënten de Compaan hun eigen leven te laten leiden. Daarom zet de

Compaan zich in om medewerkers dat te bieden wat zij nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen. Behalve goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden vindt de Compaan het belangrijk dat er bij-

voorbeeld duidelijke omschrijvingen van functies en taken zijn zodat iedereen weet wat er van hem of haar verwacht wordt. Een heldere organisatiestructuur en voldoende tijd en aandacht >>>

Functie Waardering Gezondheidszorg: duidelijkheid nu en voor de toekomst

In 2002 werd de invoering van de Functie Waardering Gezondheidszorg (FWG 3.0) afgerond. Dit functiewaarderingssysteem zorgt voor een duidelijke beschrijving van de functie, taken en de beloning die daarbij hoort. Zo weten huidige en toekomstige medewerkers van de Compaan waar zij aan toe zijn. Wat ze wel en niet als taak hebben en waarvoor ze verantwoordelijk zijn. Maar de FWG staat niet op zichzelf. De taken en functie-eisen die in de functiebeschrijving staan, komen ook terug in beoordelingsgesprekken. In het vervolg van de functiebeschrijving zullen competenties, oftewel een combinatie van benodigde kennis en eigenschappen, beschreven worden. De competenties die bij een functie horen vormen de ijkpunten voor een beoordeling en leiden tot vaststelling van een score. Hiermee kan een vertaling gemaakt worden naar bijvoorbeeld een opleiding of naar doorgroeimogelijkheden. Zo wordt zichtbaar hoe en waar mede-

Een paar medewerkers van het PO&O-team

werkers kunnen doorgroeien. Voordeel voor de Compaan is dat kennis en ervaring in huis blijft, voordeel voor de medewerkers zijn de concrete loopbaanperspectieven. ■

►►► voor de begeleiding van medewerkers zijn zaken die we steeds verder optimaliseren. Verder beschikt de Compaan over een opleidingstraject waarmee we nieuwe werknemers en leerlingen 'op maat' kunnen trainen. Voordeel van het werken met zelf op te leiden medewerkers is dat we mensen 'op maat'

kunnen scholen. En we kunnen geheel volgens onze visie stelselmatig de kwaliteit van de medewerkers afstemmen op de vraag van de cliënt.

De Compaan werkt niet met regels maar met waarden. **We vinden drie waarden van wezenlijk belang:**

Respect voor zelfbepaling: we willen inspelen op de persoonlijke vragen en mogelijkheden van de cliënt en dat vraagt van de begeleiders dat zij individueel werken en initiatieven nemen.

Ziekteverzuim omlaag: preventie en goede begeleiding

De Wet Verbetering Poortwachter scherpt rechten en plichten aan van zowel werkgevers als werknemers. De spelregels die voor werkgevers en werknemers voortvloeien uit de wet zijn duidelijk en effectief. Beide partijen moeten zich actief inzetten voor succesvolle hervatting van het werk. Voor de Compaan betekende de Wet Verbetering Poortwachter dat er mogelijkheden ontstonden om te sturen op verzuim. Er werd een verzuimcoördinator aangesteld die leidinggevend ondersteunt bij de uitvoering van de wet. En met succes want het ziekteverzuim daalde van 9,9% in 2001 naar 7,01% in 2002. Een verbetering van de registratie van 'het ziek en beter' melden leverde hieraan eveneens een bijdrage. ■

Regina Karamali, Verzuimcoördinator

Waarin zit de arbeidsvreugde voor manager PO&O Anita Wydoort?

"Het eigene van de Compaan is de zeer uitgesproken visie en missie. En het feit dat de organisatie die visie en missie zowel jegens cliënten als medewerkers echt in het handelen tot uiting laat komen. Arbeidsvreugde ervaar ik door alles wat ik zie en ervaar als ik een bezoek breng aan woningen en activiteitencentra. Er wordt echt goede ondersteuning geleverd aan de cliënten. De medewerkers die ik spreek zijn erg betrokken en de cliënten varen er wel bij. Verder vind ik het waardevol dat het hele Management Team van de Compaan 100% achter het belang van een goed personeelsbeleid staat. En ik ben blij met het enthousiasme en de inzet van het team van PO&O. Je ziet dat bij de Compaan overal hard gewerkt wordt. Soms met het risico van teveel betrokkenheid. Als mensen voor anderen zorgen vergeten ze

hun eigen grenzen weleens. Zelf probeer ik die valkuil te omzeilen door het evenwicht te bewaken tussen zakelijkheid en menselijkheid. Ik vind het belangrijk dat dat evenwicht ook duidelijk tot uiting komt in het personeelsbeleid van de Compaan."

Verantwoordelijkheid nemen: iedere cliënt is anders, heeft een eigen vraag. Het is onze uitdaging om een passend antwoord te vinden op die vraag. En dan moet je soms afwijkende keuzes maken, maar daarover moeten we wel verantwoording kunnen afleggen. Het moet als het ware in de krant kunnen staan.

Leren: de Compaan wil een lerende organisatie zijn en ook voor de individuele medewerker dragen we de waarde 'leren' hoog in het vaandel. Werken bij de Compaan is mensenwerk en de medewerkers geven onze visie en ondersteuning vorm en inhoud. Zij besteden aandacht aan het verbeteren of veranderen van

een gekozen aanpak. De kennis die we daar bij opdoen wordt zoveel mogelijk gedeeld met de rest van de medewerkers.

Wervingsfilm Heb je het hart?

Samen met Bosch Film bracht de Compaan de documentaire 'Heb je het hart?' uit. De film brengt verschillende professionals in beeld die werken met mensen met een verstandelijke handicap. Zij vertellen wat hun motieven zijn om dit -soms- zware werk te doen en waar zij trots op zijn. De film is onderdeel van de wervingsactiviteiten van de Compaan in 2003. 'Heb je het hart?' is mede mogelijk gemaakt dankzij de stichting Vrienden van de Compaan die de fondsen NUTS OHRA en Fonds 1818 bereid vond een flinke financiële bijdrage te leveren. ■

MKSA: zelf secundaire arbeidsvoorwaarden kiezen

Het Meerkeuze Systeem Arbeidsvoorwaarden (MKSA) geeft medewerkers van de Compaan de mogelijkheid om een persoonlijk pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden vast te stellen. Zo kan men bruto en/of netto looncomponenten, bijvoorbeeld een eindejaarsuitkering, inwisselen voor een computer, een fiets of extra pensioenopbouw.

Linda Vellekoop, Personeelsadviseur

Vrienden van de Compaan

De stichting Vrienden van de Compaan is actief om extra gelden in te zamelen voor allerlei zaken die de kwaliteit van het leven van cliënten verhogen. Deze uitgaven zijn niet mogelijk zonder financiële hulp omdat de Compaan via de reguliere financiering uit de AWBZ alleen geld krijgt voor personeel, voeding, medicatie en sobere inrichting. Dankzij een groeiend aantal donateurs, legaten en giften van fondsen en bedrijven zijn in 2002 veel wensen van cliënten in vervulling gegaan. Voorbeelden zijn een zandspeeltafel, een rolstoeldraaimolen en de inrichting voor de snoezelruimte van kinderdagcentrum 'de Joppe', een speeltuin en een aangepaste fiets voor de cliënten van Binnenklingen, spel- en ontwikkelings-

materialen voor activiteitscentrum Stieltjesstraat, spelmaterialen en tuinspeeltoestellen voor kinderdagcentrum 'de Prins', skelters, fietsen en een bolderkar voor de kinderen van de woningen in Sterrenkrooshoef en nog veel meer. Meer informatie over de Vrienden van de Compaan is te vinden in de speciale folder die u kunt bestellen bij de Compaan telefoon 070 - 447 04 00. U kunt ook contact opnemen met Clarine van Wessem, stafmedewerker fondsenwerving, telefoon 070 - 447 04 56. ■

Centrale Cliëntenraad 2002

De Lokale Cliëntenraden en de Centrale Cliëntenraad (CCR) van de Compaan behartigen de belangen van de cliënten en hun verwanten. De CCR doet dit op het niveau van de beleidsvoering door bestuurder en managementteam. Als uitgangspunt hanteert de CCR de kwaliteit van de zorg. Wordt de zorg- en dienstverlening binnen de Compaan zodanig uitgevoerd, dat zij bijdraagt aan de kwaliteit van leven van de cliënten?

Kwaliteit van zorg

Met zijn adviezen draagt de CCR bij aan het scheppen van een aantal voorwaarden die de kwaliteit van de zorg ten goede komen. Soms betreft het zaken die de cliënten rechtstreeks raken, zoals de begeleidingsmethodiek van het Eigen Initiatief Model of de zorg- en dienstverleningsovereenkomst. In andere gevallen is een directe relatie niet meteen aanwijsbaar, bijvoorbeeld bij het ontwerp van een nieuwe organisatiestructuur. Maar ook dan blijft het welzijn van de cliënt toetssteen van beleid.

Medezeggenschap

Uit de visie van de Compaan vloeit voort dat medezeggenschap belangrijk is. Bevordering van medezeggenschap is voor de CCR een punt van voortdurende aandacht. In 2002 is het functioneren van de medezeggenschap op initiatief van de CCR bij cliënten en vertegenwoordigers onderzocht. Loopt het overleg met het hoofd van de voorziening naar wens? Worden adviezen gevraagd en serieus genomen? Zijn de bevoegdheden goed geregeld? Het blijkt dat vooruitgang is geboekt, maar ook dat er nog het nodige te verbeteren valt. De CCR ziet dit als een taakstelling voor komende tijden.

De CCR consulteert en informeert haar achterban constant. Er is geregeld contact met de Adviescommissie Cliënten en alle Lokale Cliëntenraden ontvingen het informatiebulletin 'Berichten van de CCR'. Daarnaast waren er bijeenkomsten met Lokale Raden en Commissies Vertegenwoordigers. Uit de reacties van betrokkenen blijkt hoe belangrijk communicatie en medezeggenschap zijn om kwaliteit te realiseren. Het jaar 2002 heeft in dit opzicht zeker vruchten afgeworpen. Natuurlijk houdt de bevordering van de kwaliteit van leven hiermee niet op en blijft de CCR zich inzetten om hier een wezenlijke bijdrage aan te leveren.

Ondernemingsraad

In de visie van de Compaan past dat medewerkers meedenken, meepraten en meebeslissen over de organisatie. De Ondernemingsraad (OR) van de Compaan wil de medezeggenschap over het reilen en zeilen binnen onze organisatie namens alle werknemers waarborgen. Er stonden in 2002 veel belangrijke zaken op de agenda. De OR gaf instemming voor en advies over onder meer het leerlingbeleid, de secundaire arbeidsvoorwaarden en de structuurverbetering.

Daarnaast vond bezinning plaats op de visie, de werkwijze en het doel van de OR. Resultaat is dat de OR de rol van procesbewaker op zich neemt. De OR volgt beleid en plannen van de ontwerpfasen tot de uitvoering en afronding. Dit gebeurt aan de hand van 7 criteria die de OR opstelde. Deze werkwijze en de toetsingscriteria dragen dagelijks bij aan het goed kunnen beoordelen van stukken.

Eind 2002 is Bernard Hemme als nieuwe voorzitter en Saskia Rosenbaum als secretaris gekozen. Samen met Annette van Pruijssen, ambtelijk secretaris sinds november 2002, vormen zij het Dagelijks Bestuur.

Raad van Toezicht

De relatie tussen de directie en de Raad van Toezicht kenmerkte zich in 2002 door een grote betrokkenheid op de bestuurlijke en financiële situatie van de Compaan.

De onverminderd zorgelijke financiële situatie en de interim-bestuursituatie noodzaakten de Raad om meer dan gewoonlijk de vinger aan de pols te houden. De Raad is in 2002 zeven maal bijeengekomen voor een gewone vergadering met de bestuurder en vier maal voor bijzondere vergaderingen. Besluiten werden genomen over de jaarstukken 2001 en de door de bestuurder opgestelde begroting 2003. Daarnaast werd in de Raad gediscussieerd over zorginhoudelijke onderwerpen en personele en organisatorische aangelegenheden. Na een intensieve procedure, waarbij Managementteam, Ondernemingsraad en Centrale Cliëntenraad nauw betrokken werden, kon de Raad per 1 september 2002 de heer W. de Gooyer als nieuwe algemeen directeur/bestuurder verwelkomen. De Raad van Toezicht bestaat per eind december 2002 uit voorzitter mw. mr. J. Kuijper-Smit, vice-voorzitter mw. C.P. Breugem en de leden mw. drs. Y. van Dam, dhr. drs. W. Mulder, dhr. W. de Ruyter RA, dhr. mr. J.J.H. Suyver en dhr. J. Tsang.

Financiën

RESULTAAT 2002

De Compaan sloot het jaar 2002 af met een genormaliseerd resultaat van € 185.005 negatief.

Dit negatieve resultaat is voornamelijk veroorzaakt door stijgende personeelskosten en het niet voldoende sturen op het loon- en functiegebouw.

Het uiteindelijke resultaat wordt bepaald op € 59.561 negatief. In dit resultaat zijn namelijk vrijval van een aantal voorzieningen en het niet passiveren van vakantiedagen verwerkt. Bovendien zorgde een buitengewone bate voor het uiteindelijke resultaat.

De liquidatiepositie van de Compaan is verbeterd ten opzichte van voorgaande jaren. Investeringsuitvoeringen uit voorgaande jaren zijn zoveel mogelijk met langlopende leningen gefinancierd.

De Compaan beschikt ultimo 2002 over een beperkt eigen vermogen van EUR 503.236. Een lichte daling die verklaard wordt door het resultaat van 2002 ten laste te brengen van het eigen vermogen.

VERWACHTING 2003

De verwachting voor het resultaat 2003 wordt gekleurd door betere inzichten in de financiële (meerjaren) positie van de Compaan tot en met 2006 en de voornemens van de overheid om forse bezuinigingen te gaan uitvoeren, te beginnen met 0.8% van het externe budget structureel. De interne budgetten zijn voor 2003 taakstellend neergezet en zullen absoluut gehaald moeten worden. Duidelijk is geworden dat in de AWBZ tarieven geen of onvoldoende rekening is gehouden met stijgende (personeels-)kosten, waaronder die van de premie PGGM.

Voorts is in de taakstelling een bedrag verwerkt waarmee een bijdrage geleverd wordt aan het vergroten van het eigen vermogen. Uit een onderzoek dat de Compaan heeft laten uitvoeren is namelijk gebleken dat het eigen niet vreemd vermogen niet voldoende is om als weerstandsvermogen te kunnen dienen. De huidige positie is ook niet toereikend om toegelaten te kunnen worden tot het Waarborgfonds Zorg.

Onze inzet is gericht op het vergroten van de vermogenspositie tot tenminste 5%. In de komende jaren tot 2006 willen we dit niveau gaan bereiken.

de ompaan

Buitenklingen 11
Postbus 53181
2505 AD Den Haag
Telefoon 070 - 447 04 00
www.decompaan.nl

Colofon

Jaarverslag 2002 de Compaan •
Tekst: Marian Musch, Jan van Poll,
Hans van Soest, Mariëtte Valkenhoff •
Fotografie: Lucia Berg, Arno Smit
(omslag), Stéphanie Riquois •
Vormgeving en productie:
The Happy Horseman, Rotterdam

Cliënten van Atelier de Haagsche School maakten het drieluik 'Paul van Waarden' in opdracht van Stichting Coloriet (Rijswijk). Anna Lentink van de Compaan leidde het project. Coloriet schonk het doek aan restaurant Paul van Waarden (Rijswijk). Aan het kunstwerk werkten mee: Yvonne Bücker, Sylvia Hoogeveen, Marianne Houtman, Ed Jansen, Piet de Jong, Jan Peter Ligtenberg, Harold Mansveld, Arjen den Ouden, Fabian Puls, Suzanne Ribberink, Alida Schaap en John Zuidhoek.